

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ing. Viery Horčicové a soudců Mgr. Kamila Tojnera a Mgr. Jiřího Lifky v právní věci žalobce: **Zemědělské družstvo Hřivice**, sídlem Hřivice 23, zast. JUDr. Karlem Davidem, advokátem, sídlem Louny, Sladkovského 1640, proti žalovanému: **Ministerstvo zemědělství**, sídlem Praha 1, Těšnov 17, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2.4.2012, č.j. 29441/2012-MZE-17222,

t a k t o :

- I. Rozhodnutí Ministerstva zemědělství ze dne 2.4.2012, č.j. 29441/2012-MZE-17222, a Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského ze dne 16.11.2011, č. j. 489-20/OTK-Ž/OCH/2011, **s e z r u š u j í** a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný **j e p o v i n e n** zaplatit žalobci do třiceti dnů od právní moci rozsudku náhradu nákladů řízení ve výši 7.800,- Kč k rukám JUDr. Karla Davida, advokáta.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2.4. 2012, č. j. 29441/2012-MZE-17222, jímž bylo zamítnuto odvolání proti rozhodnutí Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského ze dne 16.11.2011, č. j. 489/20/OTK-Ž/OCH/2011. Rozhodnutím správního orgánu prvního stupně bylo vyhověno žádosti společnosti FINE DREAM, s. r. o., o převodu chmelnice na jiného producenta ve smyslu § 4 odst. 4 zákona č. 97/1996 Sb., o ochraně chmele (dále jen „zákon o ochraně chmele“). Předmětná chmelnice byla v obou rozhodnutích identifikována jako „část chmelnice evidenční číslo 517/7, o celkové výměře 22500 m², v obci Hřivice, na parcelách č. 219 a 220/2, katastrální území Touchovice“.

Žalobce na sporné chmelnici hospodařil na základě nájemní smlouvy uzavřené mezi ním a tehdejší vlastníci chmelnice O. F. ze dne 19. 9.1996 a byl ve vztahu k této chmelnici v evidenci chmelnic veden jako producent. Na základě kupní smlouvy ze dne 16.6.2008 byly pozemky parc. č. 219 a č. 220/2 v k. ú. Touchovice, tedy pozemky, na nichž se nachází část chmelnice, které se týká napadené rozhodnutí, prodány společnosti FINE DREAM. Společnost FINE DREAM na základě § 680 odst. 2 občanského zákoníku z roku 1964 vstoupila do postavení pronajímatele vůči žalobci. Podáním ze dne 25.9.2008 společnost FINE DREAM nájemní smlouvu uzavřenou se žalobcem vypověděla. Poté, co dle jejího názoru smluvní vztah s žalobcem skončil, začala podnikat právní kroky k tomu, aby žalobce chmelnici vyklidil. O povinnosti žalobce chmelnici vyklidit bylo vedeno řízení před Okresním soudem v Lounech sp. zn. 13 C 3/2009. Dne 9.5.2011 společnost FINE DREAM podala správnímu orgánu prvního stupně žádost o převod chmelnice na jiného producenta, již bylo shora uvedeným rozhodnutím vyhověno. Žalovaný k odvolání žalobce prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

Žalobce má za to, že napadené rozhodnutí je nezákonné a že bylo vydáno v řízení zatíženém vadami. Žalobce namítá že : 1) rozhodnutí žalovaného je nepřezkoumatelné, neboť se nezabývalo odvolací námitkou, že převod chmelnice na jiného producenta je v rozporu se zákonem o půdě pro nepřístupnost pozemku; 2) žalovaný zatížil správní řízení vadou, když nenapravil pochybení správního orgánu prvního stupně, který měl správní řízení přerušit až do rozhodnutí Okresního soudu v Lounech v civilním sporu mezi žalobcem a společností FINE DREAM; 3) žalovaný vycházel z chybného zjištění, že žalobce v době jeho rozhodnutí neměl právo užívat spornou chmelnici, když považoval za řádně vypovězenou nájemní smlouvu mezi žalobcem a původní vlastníci chmelnice; 4) rozhodnutí žalovaného spočívá na nesprávném právním názoru, že producentem chmele jsou výhradně vlastníci pozemků, a že chmelové konstrukce jsou součástí pozemku, na němž se nacházejí; 5) rozhodnutí žalovaného spočívá na nesprávném právním názoru, že lze převést toliko část chmelnice na jiného producenta.

Pokud jde o první žalobní námitku, nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí dle žalobce spočívá v tom, že se správní orgány nevypořádaly s námitkou o nepřístupnosti pozemku.

Druhá žalobní námitka polemizuje se závěrem žalovaného, že správní orgán prvního stupně nebyl povinen přerušit řízení do doby, než bude civilním soudem rozhodnuto o tom, zda byla nájemní smlouva týkající se chmelnice řádně vypovězena. Žalobce si je sice vědom toho, že přerušení správního řízení z důvodu vyčkání rozhodnutí jiného orgánu o předběžné otázce závisí na jeho správním uvážení, v daném případě je však přesvědčen, že správní orgány postupovaly nesprávně, pokud toliko na základě tvrzení jedné strany interpretovaly důkazy v hrubém rozporu s jejich smyslem a učinily si o předběžné otázce vlastní úsudek.

Dále je žalobce přesvědčen (3. námitka), že žalovaný vycházel z chybného závěru, že nájemní vztah mezi žalobcem a společností FINE DREAM byl řádně ukončen. Žalobce totiž ve správním řízení tvrdil opak a podle jeho názoru nepostačuje k prokázání skončení nájemního vztahu bez dalšího dokazování toliko výpověď nájemní smlouvy a doklad o jejím převzetí žalobcem. Nájemní vztah totiž dle názoru žalobce skončit nemohl, neboť „se na [něj] vztahuje ochrana nepřístupnosti založená zákonem o půdě“ a nadto „je pozemek bez odstranění chmelové konstrukce ... nevydatelný“.

Čtvrtá a pátá žalobní námitka směřují k nezákonnosti rozhodnutí žalovaného zapříčiněnému nesprávným právním posouzením dvou otázek. Předně dle názoru žalobce

nelze souhlasit s názorem žalovaného, že pěstitelem chmele je bez dalšího vlastník pozemku. Chmelnice, respektive chmelový porost a chmelové konstrukce, jsou totiž samostatným hmotným majetkem a jsou ve vlastnictví žalobce. FINE DREAM tak nemůže být „*fyzicky ani právně pěstitelem chmele*“. Z toho důvodu je producentem žalobce, neboť účelem zákona je ochrana skutečných pěstitelů. Správní orgány vyhověly žádosti žadatele, aniž by bylo prokázáno, že žadatel je vlastníkem chmelové konstrukce, plodin a že chmel na pozemcích pěstuje. Dále žalobce nesouhlasí s právním závěrem žalovaného, že je možné na jiného producenta převést toliko část chmelnice. Chmelnice č. 517/7 se totiž nachází i na jiných pozemcích než parc. č. 219 a 220/2 a jedná se o nedělitelnou stavbu, která je odlišnou věcí od pozemků, na nichž se nachází.

Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvedl, že ve správním řízení bylo prokázáno, že společnost FINE DREAM nabyla dne 16. 6. 2008 vlastnické právo k pozemkům, na nichž se nachází sporná část chmelnice č. 517/7. Tím splnila předpoklady pro registraci producenta chmele. Žalovaný zpochybnil právní závěry žalobce ohledně samostatnosti chmelnice jako věci v právním smyslu. Odkázal především na skutečnost, že chmelnice je zákonem o ochraně chmelu definována jako pozemek osázený chmelovými rostlinami a opatřený chmelovou konstrukcí. Nedávalo by tudíž smysl chmelové rostliny a chmelovou konstrukci považovat za právně samostatné věci, když zákon přímo stanoví, že chmelnice tyto prvky zahrnuje.

Dále žalovaný poukázal na judikaturu správních soudů, z níž vyplývá, že v řízení týkajícím se evidence chmelnic správní orgány neřeší soukromoprávní poměry účastníků řízení, nýbrž toliko rozhodují o jejich postavení jako producentů chmele z veřejnoprávního hlediska. S tím pak souvisí i závěr, že správní orgány nebyly povinny přerušit řízení do doby rozhodnutí civilního sporu mezi účastníky vedeného před Okresním soudem v Lounech. Přerušování řízení je totiž toliko fakultativním úkonem, k němuž neexistoval žádný důvod, když správní orgány o soukromoprávním sporu nerozhodovaly. Pokud by následně civilní soudy posoudily příslušné právní otázky odlišně od žalovaného, je možné žalobce opětovně zapsat jako producenta ve vztahu ke sporné chmelnici.

Ze správního spisu soud zjistil následující skutečnosti.

Společnost FINE DREAM podala dne 9.5.2011 žádost o převod chmelnice na pozemcích parc. č. 219 a 220/2, k. ú. Touchovice, na jiného producenta. Správní orgán prvního stupně si vyžádal veškeré soukromoprávní podklady. Pro řízení jsou relevantní smlouva „o pronájmu půdy“ a výpověď této smlouvy. Smlouvou „o pronájmu půdy“ uzavřenou dne 19. 9. 1996 mezi O. F. jako pronajímatelkou a žalobcem jako nájemcem došlo k pronájmu několika pozemků, mimo jiné parc. č. 219 a 220/2, k. ú. Touchovice, za účelem podnikání včetně zemědělské výroby. Dle čl. III. byla smlouva uzavřena na dobu neurčitou, v čl. VII písm. b) bylo sjednáno právo smlouvu vypovědět k 1. 10. každého roku, přičemž výpovědní doba byla stanovena jako dvouletá. Ve výpovědi ze dne 25.9.2008 adresované žalobci je uvedeno, že na základě kupní smlouvy k pronajatým pozemkům nabyla vlastnické právo společnost FINE DREAM, která využívá svého práva podle čl. VII písm. b) smlouvy a tuto smlouvu vypovídá ke dni 1.10.2008.

Dne 31. 5. 2011 se k zahájenému řízení vyjádřil žalobce, který uvedl, že se považuje za vlastníka chmelnice, je nájemcem pozemků, na kterých se nachází chmelnice, a chmelnici „*stále obdělává*“. Dále navrhl přerušování správního řízení z důvodu současně probíhajícího řízení před Okresním soudem v Lounech, které by mohlo mít na rozhodnutí ve správním řízení vliv.

Dne 16.11.2011 správní orgán prvního stupně vydal rozhodnutí o vyhovění žádosti společnosti FINE DREAM o převod předmětné části chmelnice na jiného producenta (žadatele). V odůvodnění rozhodnutí správní orgán k otázce nájemního vztahu mezi společností FINE DREAM a žalobcem konstatoval, že ačkoliv změnou v osobě vlastníka pronajatých pozemků k zániku vztahů plynoucích z nájemní smlouvy nedošlo, došlo k zániku nájmu žalobce výpovědí z nájmu. Vzhledem k ustanovení čl. VII nájemní smlouvy následně plynula dvouletá výpovědní doba, po jejímž ukončení k 1. 10. 2010 žalobcovo postavení nájemce k části chmelnice, které se řízení týkalo, zaniklo. Žadatel dle správního orgánu prokázal vlastnické právo k chmelnici a ukončení platnosti nájemní smlouvy se stávajícím producentem (žalobcem).

Proti rozhodnutí prvního stupně brojil žalobce odvoláním ze dne 5.12.2011, ve kterém namítal vady řízení, které měly spočívat v nevypořádání se se všemi důkazy a v jejich nesprávném hodnocení. Žalobce postup správního orgánu prvního stupně považoval rozporný se základními zásadami správního řízení a rozhodnutí v řízení vydané považoval za nepřezkoumatelné a neodpovídající náležitostem § 68 správního řádu. Zásadní procesní pochybení spatřuje v nepřerušení správního řízení do vydání rozhodnutí v soudním sporu vedeném mezi ním a FINE DREAM před Okresním soudem v Lounech. Rozhodnutí žalobce považoval za nezákonné, neboť producentem na předmětné chmelnici je žalobce, nikoliv vlastník pozemků nacházejících se pod chmelnicí; žalobce chmelnici založil a v době vydání rozhodnutí na ní stále hospodařil. Za další důvod nezákonnosti považoval skutečnost, že bylo rozhodnuto o převedení toliko části chmelnice, když chmelnice tvoří nedílný technologický celek a není možné, aby na jejích jednotlivých částech hospodařily odlišné subjekty.

Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 2.4.2012, č.j. 29441/2012-MZE-17222, žalovaný odvolání žalobce zamítl a prvostupňové rozhodnutí se potvrdil. Žalovaný vzal na základě údajů uvedených v katastru nemovitostí za prokázané, že sporné pozemky tvořící část chmelnice č. 517/7 byly od 16. 6. 2008 ve vlastnictví FINE DREAM. Pokud jde o procesní otázku přerušení řízení, s odkazem na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu žalovaný dospěl k závěru, že správní orgán prvního stupně nepřekročil meze správního uvážení, když si o předběžné otázce soukromoprávního charakteru učinil úsudek sám. V řízení podle § 4 odst. 4 zákona o ochraně chmele se nerozhoduje o soukromoprávních vztazích jednotlivců, nýbrž toliko o tom, kdo v době rozhodnutí splňuje vůči konkrétní chmelnici postavení producenta. Žalovaný se neztotožnil s hodnocením žalobce ohledně soukromoprávní povahy chmelových konstrukcí a rostlin jako odlišných věcí od pozemků, na nichž se nacházejí. Odkázal přitom zejména na zákonnou definici chmelnice a usnesení Ústavního soudu ze dne 10.4.2001 sp. zn. II. ÚS 102/01. Část chmelnice pak je možné převést, neboť rozhodující z hlediska zákonnosti rozhodnutí o převodu je dostatečně specifické a jedinečné určení chmelnice. Pokud se chmelnice s jediným evidenčním číslem nachází na více pozemcích, je možné, aby bylo rozhodováno o části chmelnice specifikované podle parcelních čísel příslušných pozemků.

Městský soud v Praze napadené rozhodnutí v souladu s § 75 odst. 2 s. ř. s. přezkoumal v rozsahu žalobních bodů, přičemž podle § 75 odst. 1 s. ř. s. vycházel ze skutkového a právního stavu, který zde byl v době rozhodování správního orgánu.

Podle § 2 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně chmele „*se rozumí chmelnicí pozemek osázený chmelovými rostlinami a opatřený chmelovou konstrukcí, jehož plochu v souladu s předpisem s bezprostředními účinky stanoví prováděcí právní předpis*“.

Podle § 2 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně chmele „*se rozumí producentem osoba, která pěstuje chmel na chmelnici*“.

Podle § 4 odst. 1 a 4 zákona o ochraně „(1) Chmelnice podléhají evidenci, kterou vede Ústav. (4) O převodu chmelnice na jiného producenta rozhodne Ústav na žádost.“

Soud se nejdříve zabýval žalobními námitkami, jejichž obsahem jsou tvrzené vady řízení před správními orgány. Jedná se o námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí a nesprávného využití správního uvážení při rozhodování, zda přerušit správní řízení. Pokud jde o žalobní argumentaci týkající se postavení žalobce jako nájemce ve vztahu k chmelnici, jedná se dle názoru soudu o předběžnou otázku právní, nikoliv otázku zjištění skutkového stavu.

Námitku nepřezkoumatelnosti žalobce v odůvodnění žaloby omezil na tvrzení, že se žalovaný nevypořádal s jeho námitkou „o nepřístupnosti a nevydatelnosti pozemku“, resp. že na pozemek „se vztahuje ochrana nepřístupnosti založená zákonem o půdě“. Ze správního spisu však nevyplývá, že by žalobce takovouto námitku uplatnil ve správním řízení (srovnej obsah podání žalobce ze dne 31.5., 29.8. a 5.12.2011). Správní orgány tak nebyly povinny se vypořádat s námitkou, která nebyla v řízení uplatněna. Žalobní námitka nepřezkoumatelnosti je proto nedůvodná.

Pokud jde o otázku povinnosti správních orgánů přerušit řízení do doby vydání rozhodnutí, samotný žalobce uznává, že přerušení řízení podle § 64 odst. 1 písm. c) z důvodu probíhajícího řízení o předběžné otázce před jiným orgánem je institut, jehož využití závisí na uvážení správních orgánů. Podle § 57 odst. 1 správního řádu má správní orgán při řešení předběžné otázky v zásadě dvě možnosti: vyčkat rozhodnutí jiného orgánu o předběžné otázce, nebo si o ní učinit úsudek sám. V některých případech zvláštní zákon stanoví, že si o určitém typu předběžné otázky správní orgán sám úsudek učinit nemůže, o takovou situaci se však zde nejedná, neboť zákon o ochraně chmele ani jiný relevantní právní předpis takové ustanovení neobsahuje.

Správní orgány v dané věci nepřekročily diskreční pravomoc, pokud nevyčkaly rozhodnutí soudu o soukromoprávním sporu žalobce a o rozhodné otázce existence nájemního práva si úsudek učinily samy. Lze se ztotožnit s názorem žalovaného, že rozhodnutí o evidenci osoby jako producenta ve vztahu k určité chmelnici podle § 4 odst. 4 zákona o ochraně chmele nezakládá překážku *rei iudicatae*. Pokud by se tedy následně ukázalo, že civilní soud rozhodl o soukromoprávních otázkách odlišně od úsudku správního orgánu, lze iniciovat nové řízení o převodu chmelnice na jiného producenta, v němž správní orgán, tentokrát již vázán pravomocným rozhodnutím soudu ve smyslu § 57 odst. 3 správního řádu, údaje v evidenci změní. Naopak pokud by správní orgány odmítly o žádosti o převedení chmelnice rozhodnout až do vyřešení všech souvisejících sporů před civilními soudy, mohlo by se jednat o odepření práva na vydání rozhodnutí ve správním řízení v přiměřené lhůtě. Nepřerušením správního řízení správní orgány řízení nezatížily vadou, která by byla sama o sobě způsobila zapříčinit nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

Vzhledem k tomu, že žalobní námitky procesního charakteru soud nepovažoval za důvodné, přistoupil k meritornímu přezkumu napadeného rozhodnutí.

K otázce rozhodování o tom, kdo bude uveden jako producent v evidenci chmelnic, se vyjádřil Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 19.7.2006, č. j. 7 As 26/2005-67. Nejvyšší správní soud uvedl, že „Ústav musí postupovat podle správního řádu rovněž v takové situaci, kdy se práva být zapsán do evidence jako podnikatel s chmelem ke stejným chmelnicím domáhá více subjektů. V takovém případě každý z podnikatelů, který se zápisu domáhá, bude tvrdit a osvědčovat, že splňuje zákonný znak „podnikatel s chmelem“ podle ust. § 4 odst. 1, 2

zákona o ochraně chmele, neboť pouze takový podnikatel může být do příslušné evidence zapsán. Ústav v takovém případě musí vyhodnotit, který z těchto podnikatelů tento zákonný znak splňuje.... Ústav řeší ve správním řízení pouze otázky, které jsou relevantní pro potřeby evidence chmelnice, aniž by jakkoliv řešil, resp. vyřešil, soukromoprávní spor mezi podnikateli. Aby v daném případě ústav mohl v rámci své kompetence provést zápis do evidence, musel posoudit, který z podnikatelů tyto chmelnice užívá a z jakého právního titulu.“ Citovaný rozsudek byl sice vydán za předchozí právní úpravy, avšak definice producenta chmele byla obdobná, také akcentovala faktický stav (dle § 2 zákona o ochraně chmele ve znění do 27.5.2004 je „*podnikatelem s chmelem podnikatel pěstující chmelovou sadbu a chmelové rostliny nebo ošetřující chmel a upravující nebo vyrábějící chmelové produkty anebo dovážející nebo uvádějící do oběhu chmelovou sadbu nebo chmelové produkty*“), proto jsou závěry tam obsažené aplikovatelné i v této věci.

Obdobně podle novelizované právní úpravy zákona o ochraně chmele dochází k rozhodování o tom, zda je žadatel v postavení producenta ve smyslu § 2 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně chmele. Toto rozhodnutí má význam zejména z hlediska veřejnoprávní úpravy pěstování chmele a obchodování s ním, nezasahuje autoritativně přímo do práv a povinností subjektů, neurčuje, kdo je oprávněným uživatelem chmelnice. Záznam o tom, kdo je producentem, má sice evidenční charakter, ale slouží k tomu, aby bylo postaveno najisto, který subjekt z hlediska veřejného práva chmel na příslušné chmelnici pěstuje, a tak má vliv na obchodování s chmelem a na uplatnění dotačních plateb podpory na chmel (srovnej § 4 nařízení vlády č. 60/2012 Sb., o stanovení některých podmínek pro poskytování zvláštní podpory zemědělcům). Dle důvodové zprávy k zákonu o ochraně chmele, zákon vymezuje *chmelařské oblasti a polohy, které vycházejí z tradice, stanoví zásady evidence chmelnic jako důležitého podkladu pro rozhodovací proces zásahu státu do komodity chmele a jako důležitý podklad pro známkování, kterému podléhá chmel odrůdy Žatecký poloraný červeňák vypěstovaný ve chmelařských oblastech. Známkováním se dokládá místní původ této odrůdy chmele a zaručuje její pravost a je ochranou chmele před falešnou deklarací místa původu v souladu s Madridskou konvencí o potlačování falešných nebo klamavých údajů o původu zboží. Známkování chmele v různé podobě provádějí státní orgány i v jiných zemích (např. v SRN, USA)...*Základním posláním zákona je stanovit povinnosti všem podnikatelům v celém procesu od výroby chmelové sadby až po obchodování s chmelem odrůdy Žatecký poloraný červeňák a vytvořit tak podmínky pro udržení jeho priority, záruk pravosti a původu včetně zdravotní nezávadnosti. Účelem evidence chmelnice podle § 4 zákona o ochraně chmele je ochrana původu chmele a z toho plynoucí ochrana produktu (chmele), spotřebitele a teprve poté producenta (srovnej § 8 zákona), účel předmětné zákonné regulace je však prvotně evidenční.

Důvodová zpráva novely zákona o ochraně chmele č. 322/2004 Sb. neobsahuje úvahy o příčinách změny definice podnikatele s chmelem, lze mít za to, že v souladu s hlavním principem novely zákona o ochraně chmele byla převzata terminologie práva EU, která zahrnuje pojem producent. Soud tak má za to, že zákonná definice producenta chmele se nijak neodlišuje od definice podnikatele s chmelem, nadále stanoví faktické a také i právní podmínky činnosti žadatele. Producentem chmele je osoba, která chmel skutečně pěstuje a činí tak na základě relevantního právního důvodu. Stanoví-li zákon, že producentem je osoba, která *pěstuje chmel na chmelnici* je patrný vztah k faktické činnosti spočívající v pěstování a prodeji plodiny za účelem dosažení vlastního zisku. Jazykový výklad § 2 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně chmele tak odpovídá účelu zákona, kterým je ochrana plodiny. Vlastní-li jedna osoba chmelnici, avšak jiná osoba na ní hospodář v postavení pachtýře, je producentem pachtýř, nikoliv vlastník. Pokud se však vlastník domáhá toho, aby byl jako

producent v evidenci chmelnic veden sám, přičemž prokáže, že práva pachtýře zanikla, naplní zákonné podmínky definice producenta pouze tehdy, prokáže-li, že stav právní je také v souladu se stavem faktickým (srovnej § 2 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně chmele „se rozumí producentem osoba, **kteřá pěstuje chmel na chmelnici**“), tedy že vlastnické právo konzumuje v plném rozsahu a realizuje tak zejména právo věc (chmelnici) užívat a požívat (chmel pěstovat a prodávat).

Z hlediska veřejnoprávní úpravy pěstování chmele a obchodování s ním je účelné, aby postavení producenta měla osoba, která je oprávněna chmel na chmelnici pěstovat na základě soukromého práva, lhotejno zda věcného či závazkového. Nesystémové by naopak bylo, pokud by se postavení producenta mohla domáhat osoba, již žádné takové právo k dané chmelnici nesvědčí. Ačkoliv tedy platí výše uvedený závěr, že v řízení o evidenci nedochází k autoritativnímu určování soukromoprávních vztahů mezi jednotlivci, je třeba v některých případech takové vztahy předběžně posoudit pro určení, kdo je producentem ve vztahu ke konkrétní chmelnici. Zákonná definice producenta však v sobě obsahuje požadavek souladu faktického a právní stavu, neboť pouze právní titul bez faktické moci nakládat s plodinou vylučuje plnění povinností producenta dle § 5 a 8 zákona o ochraně chmele a naopak pouze faktická moc bez právní opory vylučuje být příjemcem dotačních plateb (srovnej § 4 nařízení vlády č. 60/2012 Sb.) a také obecně prodejcem chmele s ohledem na ust. § 5 a 8 zákona o ochraně chmele. Nehledě k tomu, že v souladu se základními zásadami správního řádu nelze poskytnout veřejnoprávní ochranu stavu protiprávnímu, jímž je i užívání pozemku bez právního důvodu.

Dle již citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 7 As 26/2005-67 „ústav i po ohlášení podnikatele s chmelem musí posoudit, zda jsou naplněny zákonné náležitosti podle citovaného ustanovení. Až po takovém řízení, které musí být vedeno podle správního řádu, má ústav podklady pro své autoritativní rozhodnutí, zda došlo ke zrušení nebo změně v obhospodařování chmelnice (§ 4 odst. 2 zákona o ochraně chmele). Správní orgán je povinen řídit se obecnými zásadami uvedenými v § 2 až § 8 správního řádu, neboť dle § 10 písm. b) zákona o ochraně chmele se správní řád vztahuje na řízení o převodu chmelnice na jiného producenta. Správní orgán tak má povinnost zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky podle § 3 správního řádu. Žalobce v řízení opakovaně namítal, že na dotčených pozemcích nadále hospodáří (podání ze dne 31.5.2011, odvolání ze dne 5.12.2011). Správní orgány se k otázce právních účinků faktického stavu pro posouzení splnění podmínek producenta, tedy že žalobce dle svého tvrzení chmelnici nadále obhospodařuje, nevyjádřily. Správní orgán I. stupně se faktickým stavem nijak nezabýval. Žalovaný pouze konstatoval, že správní orgán nepochyboval, že žalobce do ukončení nájemního vztahu na pozemcích hospodařil, ale jde o „záležitost čistě soukromoprávní“. Lze tak uzavřít, že správní orgány se nevypořádaly s námitkou žalobce, že na dotčených pozemcích pěstuje chmel i nadále a proto je i nadále producentem, což vylučuje převod chmelnice dle § 4 zákona o ochraně chmele. Jelikož má soud za to, že definice producenta chmele zahrnuje nejen právní titul k užívání pozemku za účelem pěstování chmele, ale také pěstování chmele jako takového, resp. vytvoření podmínek k takové činnosti ve smyslu faktického užívání chmelnice žadatelem, byly správní orgány povinny se vypořádat s námitkou žalobce o tom, že činnost producenta vykonává fakticky i nadále, a za tímto účelem zjistit řádně skutkový stav, zejména pokud se žadatel k námitkám žalobce nijak ve správním řízení nevyjádřil a probíhalo soudní řízení o vyklizení chmelnice.

Rozhodnutí žalovaného tak trpí natolik závažnou vadou nepřezkoumatelnosti z důvodu absence úvahy o právních účincích faktického stavu ohledně hospodařícího subjektu

na chmelnici, že tato vada zakládá důvod pro zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost dle § 76 odst. 1 písm. a) s.ř.s. Zároveň soud shledává podmínky pro zrušení rozhodnutí dle § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. vzhledem k nedostatečně zjištěnému skutkovému stavu spočívajícím v neprovedení zjištění, zda v době rozhodnutí žadatel disponuje s chmelnicí v užším slova smyslu, tedy zda zde pěstuje chmel. Žalovaný neprovedl šetření za účelem zjištění skutkového stavu, proto skutkový stav, který vzal správní orgán za základ napadeného rozhodnutí, vyžaduje zásadní doplnění.

Soud dále přistoupil k přezkoumání zbývajících žalobních námitek. První z nich je tvrzení žalobce, že je stále nájemcem pozemků č. 219 a 220/2 v k. ú. Touchovice, a tedy je i nadále oprávněn na těchto pozemcích pěstovat chmel. Žalobce ve správním řízení ani v řízení před soudem nenavrhл provedení žádného důkazu, který by vyvracel závěr, že nájemní smlouva byla vypovězena v souladu s nájemní smlouvou a že uplynula 2 letá výpovědní lhůta. Žalobce pouze namítá, že jeho právo nájmu nezaniklo, neboť na pozemek „*se jednak vztahuje ochrana nepřístupnosti založená zákonem o půdě, jednak je pozemek bez odstranění chmelové konstrukce, která je naším vlastnictvím, nevydatelný*“.

Ačkoliv žalobce nikterak nespécifikoval, dle kterého ustanovení zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon o půdě“), se v žalobní námitce dovolává, soud dospěl k závěru, že jediným připadajícím v úvahu se jeví ustanovení § 22 odst. 2 věty druhé za středníkem zákona o půdě, ve znění do 30.6.2012. Dané ustanovení zákona se však týká vztahů uživatele a vlastníka zemědělského pozemku, kteří se po účinnosti zákona o půdě nedohodli na úpravě vzájemných vztahů. Pro takový případ mezi nimi vzniká nájemní vztah *ex lege*, který lze vypovědět za stanovených podmínek. Uvedené ustanovení však stanoví, že „*v případě, že pozemek je pro vlastníka nepřístupný, nemůže výpovědní lhůta skončit dříve, než budou provedeny pozemkové úpravy*“. Poukazuje-li však žalobce na toto ustanovení zákona o půdě v posuzované věci, činí tak zcela nepřipadně. Mezi žalobcem a společností FINE DREAM sice existoval nájemní vztah, avšak založený nájemní smlouvou ze dne 19.9.1996, nikoliv dle § 22 zákona o půdě. Jak vyplývá z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 5.6.2012, sp. zn. 28 Cdo 2028/2011, na nájem založený smlouvou se dané pravidlo vztahovat nemůže, neboť „*smyslem cit. ustanovení § 22 odst. 2 zákona o půdě je regulovat právní vztahy vznikající při obhospodařování zemědělské půdy pouze do doby, než tyto vztahy budou narovnány dohodou mezi vlastníky zemědělské půdy a jejími uživateli*“. Na nájemní vztah žalobce a společnosti FINE DREAM proto dané ustanovení aplikovatelné nebylo.

Pokud jde o žalobní námitku ohledně vlastnického práva žalobce k chmelové konstrukci, lze odkázat na Nejvyššího správního soudu ze dne 30.4.2015, č.j. 9 As 264/2014-69, který na základě zákonné definice chmelnice v § 2 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně chmele konstatoval, že „*podle zmíněného ustanovení se pro účely zákona o ochraně chmele chmelnicí rozumí pozemek osázený chmelovými rostlinami a opatřený chmelovou konstrukcí, jehož plochu v souladu s předpisem s bezprostředními účinky stanoví prováděcí právní předpis. Jedná se o speciální úpravu, ze které je pro účely zákona o ochraně chmele (tedy i pro převod chmelnice podle § 4 odst. 4 tohoto zákona) nutné vycházet. Obecná úprava občanského zákoníku se proto nepoužije. Z uvedených důvodů je veškerá argumentace stěžovatele ustanoveními občanského zákoníku nepřipadná. Stejně tak není rozhodné, zda je chmelová konstrukce stavbou, či nikoliv. Vzhledem k existenci speciální právní normy, dle které je chmelová konstrukce součástí chmelnice, nejsou v nynější věci podstatné ani obecné závěry, které stěžovatel převzal z rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 26. 8. 2003, sp. zn. 22 Cdo 1221/2002. K poznámce o oddělitelnosti chmelové konstrukce od pozemku lze pouze uvést, že je na vlastníkově chmelnice (či jiné osobě oprávněné s ní nakládat), zda část této věci*

oddělí. Tímto způsobem by vznikla věc nová, se kterou by vlastník mohl samostatně nakládat, k ničemu takovému však v nynější věci nedošlo a z hlediska evidence chmelnic je to navíc nepodstatné. Pro účely zákona o ochraně chmele se chmelnicí rozumí pozemek s uvedenými součástmi, nikoliv samotná chmelová konstrukce....Z dikce § 2 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně chmele zcela jasně vyplývá, že chmelnicí je třeba rozumět pozemek osázený chmelovými rostlinami a opatřený chmelovou konstrukcí, které jsou pro účely zákona o ochraně chmele jeho součástí.

V dané věci není sporu, že pozemky par.č. 219 a 220/2 jsou osázeny chmelovými porosty a opatřeny chmelovou konstrukcí, které jsou pro účely zákona o ochraně chmele jeho součástí, jedná se tak o chmelnici ve smyslu zákona o ochraně chmele a to ve vlastnictví společnosti FINE DREAM. V souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu č.j. 9 As 264/2014-69 má soud za to, že vlastnické právo k chmelové konstrukci nebo k porostům chmele není výlučnou podmínkou pro postavení producenta chmele, producentem chmele bude i např. pachtýř, aniž by byl vlastníkem konstrukce a porostů. Původní vlastník části chmelnice v rozsahu pozemků par. č. 219 a 220/2 nebyl producentem ve smyslu zákona, neboť tímto byl žalobce na základě nájemní smlouvy. Právo nájmu pozemku však žalobci zaniklo uplynutím 2leté výpovědní lhůty dne 1.10.2010, zánikem užívacího práva ke chmelnici žalobci zaniklo i jeho postavení producenta ve smyslu § 2 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně chmele. Bylo by v rozporu se zásadou právního státu ale i právní jistoty, aby za producenta chmele ve smyslu zákona byl považován subjekt, který sice fakticky na chmelnici pěstuje chmel, avšak bez právního důvodu. V dané věci vlastník pozemků, které jsou součástí chmelnice, požádal o převod chmelnice podle § 4 odst. 4 zákona a zároveň podal proti žalobci žalobu na vyklizení pozemků, z čehož plyne, že vlastník hodlá být považován za producenta chmele a tuto činnost i vykonávat. Ostatně evidence chmele ve smyslu zákona má ekonomický význam pouze pro subjekt, který skutečně pěstuje chmel. Soud si je vědom postavení dosud hospodařícího subjektu, který je součástí dlouhodobých smluv s odběrateli a zároveň vynaložil investice spojené s pěstováním chmele. Zákon o ochraně chmele však nestanoví zvláštní postavení dosud hospodařícího producenta, účelem zákona tak není ochrana dosud hospodařícího producenta nad rámec soukromoprávní ochrany.

Určení vlastnického práva k chmelové konstrukci a porostům chmele není v dané věci rozhodné. Zároveň není z obsahu správního spisu zřejmé, kdy a v jakém rozsahu byla zhotovena chmelová konstrukce, proto nelze v dané věci přijmout relevantní závěr. Ohledně chmelového porostu lze však k žalobě uvést, že za stavbu jej považovat nelze; naopak se jedná ve smyslu § 120 odst. 1 občanského zákoníku z roku 1964 o součást pozemku, která od něj nemůže být oddělena, aniž by byl pozemek znehodnocen.

Žalobce nespecifikoval blíže odkaz na „§ 26 odst. 2 písm. d)“, lze důvodně mít za to, že hodlal odkázat na § 26 odst. 2 písm. d), odst. 9 písm. c) zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů (dále jen „zákon o daních z příjmů“), dle kterého *hmotným majetkem se pro účely tohoto zákona rozumí pěstitelské celky trvalých porostů s dobou plodnosti delší než tři roky vymezené v odstavci 9, tedy chmelnice*. Účel zahrnutí chmelnic do hmotného majetku ve smyslu zákona je striktně účetní (daňový). Pokud žalobce provádí odpisy z hmotného majetku – chmelnice, taková skutečnost neprokazuje, že je vlastníkem trvalých porostů chmelnice, nehledě k § 28 odst. 5 zákona o daních z příjmů, *dle kterého hmotný majetek vymezený v § 26 odst. 2 písm. c) a d), který je dokončen na cizím pozemku a jeho hodnota není u odpisovatele (§ 28 odst. 1 písm. a) – vlastník pozemku) součástí ocenění tohoto pozemku podle zvláštního právního předpisu, může odpisovat poplatník, u něhož je tento hmotný majetek evidován*.

K žalobci namítanému ust. § 46 odst. 4 zákona č. 162/1990 Sb., o zemědělském družstevnictví, dle kterého *veškeré porosty na sdružených pozemcích jsou ve vlastnictví družstva*, lze uvést, že zákon o zemědělském družstevnictví byl zrušen k 1.1.1992 zákonem č. 513/1991 Sb., obchodním zákoníkem. Dále podle § 2 odst. 2 zákona o půdě, *pro účely tohoto zákona je vlastník pozemků vlastníkem porostů na něm vzešlých; tím není dotčeno vlastnické právo zemědělských družstev k porostům na pozemcích jejich členů podle předpisů o zemědělském družstevnictví. U pozemků daných smluvně do užívání je vlastníkem jiných než trvalých porostů uživatel, pokud se s vlastníkem nedohodne jinak*. Tímto se zákon o půdě přihlásil k obecné zásadě, že porosty na pozemku jsou součástí pozemku a sdílí s ním proto i vlastnický režim, tedy jsou ve vlastnictví vlastníka pozemku, přičemž chmelové porosty soud považuje za trvalé porosty.

Zároveň s obchodním zákoníkem vstoupila v účinnost novela občanského zákoníku č. 509/1991 Sb. a v jejím rámci i § 135a občanského zákoníku o přírůstcích. Přechodná ustanovení novely na vlastnické právo zemědělských družstev nepamatovala. Uplatnilo se tedy obecné pravidlo § 868 občanského zákoníku, dříve přijatý zákon o půdě, který nabyl účinnosti již 24.6.1991, přechodná ustanovení neobsahuje. Vzhledem k tomu dospěla soudní praxe k závěru, že výjimka v části první věty § 2 odst. 2 za středníkem zákona o půdě „*platí jen potud, pokud pozemek patří členovi družstva, tedy po dobu trvání jeho členství v družstvu, resp. po dobu, kdy platily předpisy o zemědělském družstevnictví*“. Lze přitom vyloučit, že by společnost FINE DREAM byla členem žalobce.

Druhá výjimka zákona o půdě stanoví, že u pozemků daných smluvně do užívání je vlastníkem jiných než trvalých porostů uživatel, pokud se s vlastníkem nedohodne jinak. Porosty chmelnice nejsou *jiné než trvalé porosty*, nýbrž trvalé porosty (srovnej § 14 zákona č. 151/1997 Sb., o oceňování majetku, dle kterého se pro účely oceňování trvalé porosty člení na lesní porosty, ovocné dřeviny, vinnou a chmelovou révu a okrasné rostliny). Z nájemní smlouvy uzavřené mezi O. F. a žalobcem nevyplývá, že by si strany sjednaly, že vlastníkem porostů chmelnice je žalobce. Druhou výjimku tak nelze aplikovat.

Na základě výše uvedeného je patrné, že z předložených podkladů nevyplývá, že by žalobce byl vlastníkem trvalých porostů předmětné chmelnice.

Soud dále přistoupil k posouzení námitky žalobce, že nelze v evidenci převést na jiného producenta toliko část chmelnice. V prvostupňovém rozhodnutí byla chmelnice specifikována jako „*část chmelnice evidenční číslo 517/7, o celkové výměře 22500 m², v obci Hřivice, na parcelách č. 219 a 220/2, katastrální území Touchovice*“. Z § 4 odst. 3 zákona o ochraně chmele se podává, že význam přiděleného evidenčního čísla pro chmelnici spočívá toliko v usnadnění její identifikace. Jak ovšem vyplývá z výše citovaného § 2 odst. 2 písm. b) zákona o ochraně chmele, chmelnice je definována jako pozemek a vedle evidenčního čísla je stejně jako všechny ostatní pozemky identifikovatelná i podle parcelního čísla. Ze zákona o ochraně chmele nelze dovodit, že účelem přidělování evidenčních čísel chmelnicím je zákaz jejich dělení. Zároveň ze zákona o ochraně chmele ale ani ze soukromoprávní zákonné úpravy nevyplývá žalobou tvrzené omezení dispozičních práv producenta převést pouze část chmelnice, zejména pokud je producent vlastníkem chmelnice (pozemku).

V dané věci nepřipustný výklad § 2 odst. 2 písm. c) zákona o ochraně chmele žalovaným založil vady řízení, proto soud podle § 76 odst. 1 písm. a) a b) s.ř.s. zrušil napadené rozhodnutí žalovaného pro nepřezkoumatelnost rozhodnutí a nedostatečně zjištěný

skutkový stav a věc vrátil k dalšímu řízení. Jelikož týmiž vadami trpí i rozhodnutí správního orgánu I. stupně, soud dle § 78 odst. 3 s.ř.s. zrušil také rozhodnutí Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského. V novém řízení správní orgán nejdříve zjistí stanovisko dotčených subjektů a poté provede úkony za účelem zjištění rozhodného skutkového stavu věci, tedy zda žadatel oprávněně užívá pozemky chmelnice za účelem pěstování chmele. Není vyloučeno, že došlo k narovnání vztahů žalobce a žadatele, jestliže v řízení o vyklizení pozemků vedeném u Okresního soudu v Lounech pod sp. zn. 13 C 3/2009 vzal žadatel žalobu proti žalobci zpět. Pokud nadále pěstuje chmel žalobce i bez právního titulu, potom nejsou dány podmínky pro udělení souhlasu se změnou producenta, zde žadatele FINE DREAM. V dalším řízení je žalovaný podle § 78 odst. 5 s.ř.s. vázán právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

Výrok o nákladech řízení vychází ze skutečnosti, že žalobce byl v řízení plně úspěšný, a tak mu oproti žalovanému náleží náhrada nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s.ř.s.). Žalobce předně uhradil soudní poplatek za podání žaloby ve výši 3.000,- Kč. Další žalobcovy náklady tvoří odměna advokáta za dva úkony právní služby podle § 11 odst. 1 písm. a), d) vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif) ve znění do 31.12.2012, tedy převzetí právního zastoupení ve věci, podání návrhu ve věci samé. Dle ustanovení § 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu činí výše odměny za jeden úkon právní služby 2.100,- Kč. Náhrada hotových výdajů pak dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu tvoří 300 Kč za každý úkon. Advokát žalobce není plátcem DPH. Odměna advokáta tak celkem činí 4.800,- Kč, spolu se zaplaceným soudním poplatkem žalobci vznikly náklady ve výši 7.800,- Kč.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

V Praze dne 13. září 2017

JUDr. Ing. Viera Horčicová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
J. V.